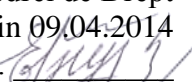
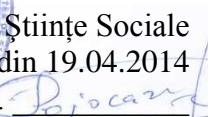

Ministerul Educației al Republicii Moldova
Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

Aprobat la Ședința Catedrei de Drept
proces verbal nr. 9 din 09.04.2014
Șeful Catedrei de Drept Botnari E.

Aprobat la Ședința Consiliului Facultății de Drept și Științe Sociale
proces verbal nr.4 din 19.04.2014
Președintele Consiliului Facultății de Drept și Științe Sociale Cojocaru I.

CURRICULUM
la unitatea de curs
Protecția muncii

Autor: drd. Daniela Pojar

Bălți, 2014

I. INFORMAȚII DE IDENTIFICARE A CURSULUI

Facultatea: Drept și Științe Sociale

Catedra: Drept

Domeniul general de studiu: 38 Drept

Domeniul de formare profesională la ciclul I: 381 Drept

Denumirea specialității: 381.1 Drept

Administrarea unității de curs: Protecția muncii

Codul unității de curs	Credite ECTS	Total ore	Repartizarea orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
			Prelucări	Seminare	Laboratoare	Lucru individual		
G.01.L.10		30	16	0	0	14	Colocvium	Română și rusă

Statutul: obligatorie

II. INTEGRAREA CURSULUI ÎN PROGRAMUL DE STUDII

Protecția muncii, este o disciplină care face parte din planul de învățământ al Facultății de Drept și Științe Sociale. Este predată la toate specialitățile, anul Învățământ cu frecvență la zi și învățământ cu frecvență redusă, ca materie obligatorie.

Protecția muncii se prezintă ca o ramură complexă, interdisciplinară a sistemului de drept, din conținutul său făcând parte norme de dreptul muncii, dreptul protecției și securității sociale, dreptul civil, dreptul administrativ etc., considerând drept norme de securitate și sănătate în muncă nu numai acelea care reglementează strictomodo activitățile de prevenire și protecție, dar și cele specifice altor ramuri de drept, aplicarea cărora este menită de a garanta siguranța fizio-psiho-emoțională a lucrătorilor în cadrul activităților zilnice de muncă.

III. COMPETENȚE PREALABILE

Introducerea **disciplinei Protecția muncii** în învățământul universitar reprezintă factorul –cheie al dezvoltării culturii de prevenire a riscurilor de îmbolnăvire profesională și accidentelor de muncă, prin formarea unor deprinderi teoretice și practice a modului de a lucra în condiții de securitate și sănătate. Securitatea și sănătatea în muncă prezintă o instituție de drept, care are drept scop “prevenirea riscurilor profesionale, protecția lucrătorilor la locul de muncă, eliminarea factorilor de risc și de accidentare, informarea, consultarea, participarea echilibrată, instruirea lucrătorilor și a reprezentanților acestora”¹, precum și “promovarea unui ansamblu de activități având ca

¹Legea nr. 186 din 10.07.2008 cu privire la securitatea și sănătatea în muncă, publicată la 05.08.2008 în Monitorul Oficial Nr. 143-144, art Nr : 587.

scop asigurarea celor mai bune condiții de lucru, apărarea vieții, sănătății, integrității fizice și psihice a lucrătorilor”².

Conform unor statistici ale țărilor din Uniunea Europeană, rata de accidentare a tinerilor lucrători este mult mare față de alte categorii, fapt datorat inclusiv lipsei de cunoștințe teoretice și practice din domeniul securității și sănătății în muncă.

Scopul primordial al acestui curs este informarea și educarea studenților referitor la normele de securitate și sănătate în muncă, utilizând metode științifice proprii, dar și unele metode și instrumente preluate de la alte discipline științifice, precum: managementul organizațional, medicina și igiena muncii, ergonomia, psihologia muncii, sociologia etc.

IV. COMPETENȚE DEZVOLTATE ÎN CADUL CURSULUI

1. La nivel de cunoaștere

- să identifice disciplina securitatea și sănătatea în muncă ca disciplină științifică independentă;
- să identifice disciplina securitatea și sănătatea în muncă ca instituție de drept;
- să stabilească locul disciplinei în raport cu celelalte ramuri de drept cu care are tangențe și cu celelalte discipline științifice;
- să cunoască normele juridice ce tin de instituirea și implementarea de măsuri privind asigurarea securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă;
- să cunoască terminologia juridică în general și cea în care operează securitatea și sănătatea în muncă în special;
- să elaboreze măsuri, metode de prevenire și mijloace de protecție, în baza legităților studiate;
- să identifice și să poată explica modalitățile prin care se realizează măsurile de protecție și prevenire.

2. La nivel de înțelegere și aplicare

- să înțeleagă premisele de formare a conceptului modern de securitate și sănătate în muncă;
- să explice fenomenele istorico-sociale din diferite state care au dus la evoluția conceptului de securitate și sănătate în muncă;
- să descrie și să analizeze obligațiile participanților la raporturile de muncă referitor la securitatea și sănătatea în muncă;
- să fie capabil a efectua cercetări în domeniul securității și sănătății în muncă;
- să cunoască atribuțiile instituțiilor din domeniul securității și sănătății în muncă;
- să compare instituțiile naționale cu atribuții din domeniul securității și sănătății în muncă cu cele internaționale;
- să estimeze eficiența serviciilor interne de prevenire, fiind capabil să le analizeze atribuțiile;
- să constate imperfecțiunile legislației naționale în domeniul securității și sănătății în muncă;

3. La nivel de integrare

²Ibidem

- să cerceteze și să armonizeze doctrina și practica juridică;
- să analizeze textele normative din domeniu ținând cont de specificul modului de acțiune a lor;
- să integreze cunoștințele și deprinderile obținute în cadrul disciplinei Securitatea și sănătatea în muncă cu cele acumulate în cadrul altor discipline juridice;
- să efectueze studiul comparativ al legislației în domeniu a Republicii Moldova cu legislația altor state și să înainteze propuneri de lege ferenda.

V. FINALITĂȚILE CURSULUI

Studentul va fi capabil:

- să identifice și să distingă noțiunile și termenii din securitatea și sănătatea în muncă;
- să identifice și să descrie fenomenele negative care apar în sistemele de muncă, generatoare de accidente și/sau boli profesionale, în vederea formulării unor concepte proprii;
- să poată aprecia critic prin cunoștințele obținute activitățile de protecție și prevenire din diverse entități din RM;
- să distingă limbajul cotidian de limbajul dreptului și să-l utilizeze adecvat.
- să poată aplica cunoștințele juridice teoretice obținute în cadrul disciplinei Securitatea și sănătatea în muncă în practică;
- să poată aplica cunoștințele juridice teoretice obținute în cadrul disciplinei Securitatea și sănătatea în muncă în practică;

VI. CONȚINUTURI

<i>No</i>	<i>Tema</i>	
1.	Protecția muncii – disciplină științifică limitrofă. Cadrul normativ și conținutul protecției muncii	2
2.	Drepturi și obligații privind asigurarea securității și sănătății în muncă	2
3	Cadrul Instituțional al Securității și Sănătății în muncă. Sistemul de muncă și managementul securității și sănătății în muncă	2
4.	Coordonarea securității și sănătății în muncă. Modul de organizare a activităților de protecție a lucrătorilor la locul de muncă și prevenire a riscurilor profesionale	2
5.	Condițiile de muncă și importanța lor pentru sănătatea salariaților. Accidentele de muncă și bolile profesionale	2
6.	Concedii și indemnizații pentru incapacitate temporară de muncă.	2
7.	Timpul de odihnă și timpul de muncă. Protecția maternității la locurile de muncă. Protecția tinerilor la locurile de muncă.	2
8.	Răspunderea juridică pentru nerespectarea dispozițiilor legale privind protecția muncii	2

Total	16
--------------	-----------

<i>Obiective de referință</i>	<i>Conținuturi</i>
<i>Obiectivele temei</i>	<i>Aspectele-cheie ale temei</i>
<p>să definească noțiunea de securitate și sănătate în muncă;</p> <p>să stabilească locul și să determine importanța protecției muncii în sistemul dreptului;</p> <p>să distingă obiectul securității și sănătății în muncă;</p> <p>să cunoască terminologia SSM;</p> <p>să identifice și să caracterizeze actele normative care conțin norme de dreptul muncii și protecția muncii;</p>	<p>1 Protecția muncii – disciplină științifică limitrofă. Cadrul normativ și conținutul securității și sănătății în muncă</p> <p>Obiectul securității și sănătății în muncă.</p> <p>Termeni și definiții.</p> <p>Noțiuni introductive în SSM</p> <p>Cadrul legislativ privind securitatea și sănătatea în muncă;</p> <p>Cadrul legislativ privind relațiile de muncă.</p>

<p>să determine obligațiile salariaților în domeniul SSM;</p> <p>să determine obligațiile angajatorului în domeniul SSM;</p> <p>să cunoască drepturile salariaților în domeniul SSM;</p>	<p>2. Drepturi și obligații privind asigurarea securității și sănătății în muncă</p> <p>Drepturile și obligațiile salariaților privind securitatea și sănătatea în muncă ;</p> <p>Obligațiile angajatorului privind securitatea și sănătatea în muncă ;</p>
<p>să se familiarizeze</p>	<p>3. Cadrul Instituțional al Securității și Sănătății în muncă. Sistemul de muncă și managementul securității și sănătății în muncă</p>

<p>cu cadrul instituțional al instituției și să cunoască principalele organizații și autorități responsabile de coordonarea și monitorizarea măsurilor de protecția muncii; să cunoască particularitățile sistemului de muncă; să determine elementele sistemului de muncă; să stabilească calitățile elementelor componente ale sistemului de muncă și interacțiunea dintre acestea; să schițeze un model de management al securității</p>	<p>Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei. Inspectoratul de Stat al Muncii. Atribuții;</p> <p>Organizația Internațională a Muncii. Istoric. Structura și atribuțiile acesteia;</p> <p>Noțiunea sistemului de muncă. Elementele componente ale sistemului de muncă. Calitățile elementelor și interacțiunea dintre acestea;</p> <p>Factorii de risc și managementul securității și sănătății în muncă.</p>
---	---

<p>și sănătății în muncă;</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - să cunoască particularitățile activităților de protecția muncii; - să explice noțiunea de risc profesional; - să explice modul de organizare a activităților de protecția muncii; - să identifice toate tipurile de instrucțiuni; - să explice particularitățile organizării serviciului intern de protecție și prevenire; - să cunoască modul de constituire a CSSM și atribuțiile acestuia. 	<p>4. Coordonarea securității și sănătății în muncă. Modul de organizare a activităților de protecție a lucrătorilor la locul de muncă și prevenire a riscurilor profesionale</p> <p>Conținutul instrucțiunilor de securitate și sănătate în muncă;</p> <p>Instruirea în domeniul securității și sănătății în muncă;</p> <p>Organizarea serviciului intern de protecție și prevenire. Lucrătorii desemnați;</p> <p>Comitetul pentru securitate și sănătate în muncă.</p>

<ul style="list-style-type: none"> - să cunoască noțiunea și caracteristica generală a condițiilor de muncă; - să explice modul de constatare și cercetare a accidentelor de muncă; - să cunoască garanțiile cuvenite în caz de stabilire a unei maladii profesionale; - să explice cerințele de securitatea, igiena și ergonomia muncii, protecției colective și individuale; - să identifice factorii ocupaționali care pot afecta sănătatea; 	<p>5. Condițiile de muncă și importanța lor pentru sănătatea salariaților. Accidentele de muncă și bolile profesionale.</p> <p>Noțiunea și caracteristica generală a condițiilor de muncă;</p> <p>Accidentul de muncă.</p> <p>Bolile profesionale.</p> <p>Medicina muncii.</p> <p>Psihologia muncii.</p> <p>Ergonomia locului de muncă</p>
--	---

<p>să cunoască tipurile de prestații de asigurări sociale;</p> <p>să cunoască durata concediilor sociale și categoriile de salariați care beneficiază de acestea;</p> <p>să explice modalitatea de calcul a indemnizației de incapacitate temporară de muncă</p>	<p>6. Concedii și indemnizații pentru incapacitate temporară de muncă.</p> <p>Prestațiile de asigurări sociale.</p> <p>Tipurile de indemnizații și beneficiarii acestora</p> <p>Concediile sociale;</p> <p>Decăderea din dreptul de a beneficia de indemnizații de asigurări sociale</p>
<p>să cunoască obligațiile și drepturile părților CIM;</p> <p>să definească timpul de muncă și timpul de odihnă;</p> <p>să cunoască regimurile de muncă aplicabile diferitor categorii de salariați;</p>	<p>7. Timpul de odihnă și timpul de muncă. Protecția maternității la locurile de muncă. Protecția minorilor la locurile de muncă.</p> <p>Noțiune a timpului de muncă și a timpului de odihnă;</p> <p>Regimul de muncă aplicabil diferitor categorii de salariați;</p> <p>Garanții pentru salariaatele gravide și mame care alăptează;</p> <p>Munca minorilor;</p> <p>Garanții și compensații.</p>

<p>să diferențieze noțiunile: concediu de maternitate, concediu de îngrijire a copilului etc.;</p> <p>să determine specificul muncii minorului;</p>	
<p>să cunoască modalitatea promovării cercetării disciplinare;</p> <p>să cunoască modalitățile de reparare a prejudiciului</p> <p>să explice conținutul infracțiunilor săvârșite cu ocazia încălcării/neglijării normelor de protecția muncii;</p> <p>să explice conținutul contravențiilor săvârșite cu ocazia încălcării/negli</p>	<p>8.</p> <p>Răspunderea juridică pentru nerespectarea dispozițiilor legale privind protecția muncii</p> <p>Subiecții răspunderii juridice;</p> <p>Răspunderea materială;</p> <p>Răspunderea disciplinară;</p> <p>Răspunderea administrativă;</p> <p>Răspunderea penală</p>

jării normelor de protecția muncii; să cunoască sancțiunile aplicabile	
---	--

VII. ACTIVITĂȚI DE LUCRU INDIVIDUAL

Nr. d/o	Conținutul lucrului individual	Nr. de ore
1.	Examinarea Legii nr. 86 din 10.07.2008 Cu privire la securitatea și sănătatea în muncă.	2 ore
2.	Explicarea prevederilor HG nr. 95 din 05.02.2009 privind aprobarea unor acte normative privind implementarea Legii sănătății și securității în muncă nr. 186 din 10.07.2008	3 ore
3.	Studiu de caz. Întocmirea planului măsurilor de securitate și sănătate în muncă la o entitate economică.	2 ore
4.	Examinarea principalelor convenții ale OIM și a Cartei Sociale Europene revizuite.	2 ore
5.	Studiu de caz. Cercetarea unui accident de muncă.	5 ore
	TOTAL	14 ore

VIII. EVALUARE

1. Evaluare sumativă finală

TEST de evaluare finală (exemplu)

Timp acordat pentru îndeplinirea testului 70 minute.

1. Definiți securitatea și sănătatea în muncă. (3 p.)
2. În R. Moldova controlul aplicării legislației de securitate și sănătate în muncă este exercitat de către: (1 p.)
 - a) Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei;
 - b) ANOFM;
 - c) Inspekția Muncii;
3. Concediul de maternitate are durata de: (1 p.)
 - a) 3 ani;
 - b) 126 zile;
 - c) 6 ani;
4. Instruirea lucrătorilor în domeniul SSM. (7 p.)
5. Cum este constituit Comitetul pentru SSM? (3 p.)
6. Care sunt principiile pe care trebuie să le respecte angajatorul în lumina Legii SSM nr. 186 din 10.07.2008? (5 p.)

7. Care le sunt garanțiile recunoscute salariațelor care alăptează? (3 p.)
8. Accidentele de muncă. Definiție. Clasificarea. Cercetarea? (5 p.)
9. Care sunt obligațiile angajatorului în situația încheierii unui contract individual de muncă cu un minor? (3 p.)

EVALUAREA REZULTATELOR TESTĂRII:

Punctaj acumulat	1-2	3	6	10	14	18	22	25	28	31
		–	-	-	-	-	-	-	-	
		5	9	13	17	21	24	27	30	
Nota corespunzătoare	R	R	R	R	R	A	A	A	A	A

1. Evaluarea sumativă finală se va desfășura sub forma unui colocvium scris. Colocviumul scris se va organiza sub formă de test. Aprecierea cunoștințelor se va efectua conform baremului prezentat mai sus. Pentru a fi admis la evaluarea finală fiecare student va prezenta un eseu care va conține reflecții asupra rolului securității și sănătății în muncă activitatea de muncă cotidiană.

2. Chestionar pentru colocviumul la disciplina “ Protecția muncii”

1. Noțiunea și importanța protecției muncii.
2. Cadrul normativ și conținutul protecției muncii. Direcțiile principale ale politicii de stat în domeniu.
3. Principiile de prevenire și normele de protecție a muncii.
4. Drepturile și obligațiile privind asigurarea sănătății și securității în muncă.
5. Accidentele de muncă și bolile profesionale.
6. Organismele internaționale și naționale cu atribuții în domeniul SSM.
7. Medicina muncii.
8. Comitetul pentru securitate și sănătate în muncă. Structură și atribuții.
9. Sistemul de muncă și aprecierea riscurilor.
10. Instruirea salariaților în domeniul SSM. Conținutul instrucțiunilor lor, tipul instrucțiunilor, periodicitatea efectuării instrucțiunilor.
11. Concedii și indemnizații pentru incapacitate temporară de muncă.
12. Protecția maternității la locul de muncă. Obligațiile și drepturile salariațelor. Obligațiile angajatorului. Munca salariaților cu obligații familiale.
13. Munca persoanelor în vârstă de până la 18 ani.
14. Timpul de muncă și timpul de odihnă.
15. Condițiile de muncă și importanța lor pentru sănătatea salariaților.
16. Managementul SSM.

17. Răspunderea juridică pentru nerespectarea dispozițiilor legale privind protecția muncii.

IX. PRINCIPII DE LUCRU ÎN CADRUL CURSULUI

Subiecte, probleme	Modalități de realizare	Modalități de evaluare
1. Tratarea în doctrina națională și internațională a problematicilor ce țin de securitatea și sănătatea în muncă. 2. Cunoașterea dispozițiilor Codului muncii, a Legii privind securitatea și sănătatea în muncă, altor acte legislative și normative relevante. 3. Studiarea practicii judiciare în domeniul cauzelor de dreptul muncii (normele de securitatea și sănătatea în muncă), analiza hotărârilor Plenului Curții Supreme de Justiție și a altor instanțe judecătorești.	1. Consultarea legislației și a doctrinei în materia securității și sănătății în muncă. 2. Elaborarea unor referate în care să analizeze instituțiile acestei discipline. 3. Analiza dispozițiilor Codului muncii, a Legii privind securitatea și sănătatea în muncă în materia studiată în comparație cu dispozițiile altor acte normative. 4. Studiarea practicii judiciare în domeniu.	- Evaluare prin intermediul unor discuții la începutul prelegerilor. - Expunerea rezultatelor cercetărilor în cadrul elaborării referatelor. - Expunerea rezultatelor cercetărilor în cadrul eseurilor de la final de curs.

X. RESURSE INFORMAȚIONALE ALE CURSULUI

Acte normative:

1. Convenția OIM nr. 121 (9164) privind despăgubirile acordate în caz de accident de muncă sau îmbolnăvire profesională.
2. Convenția OIM nr. 155 (1981) privind securitatea și igiena muncii și mediul de muncă, ratificată de RM la 24.12.1999.
3. Constituția RM.
4. Codul muncii al RM, Legea nr. 154-XV din 28.03.2003, M.O. al R.M., 2004, nr. 159-162, art. 648.
5. Legea nr. 186-XVI din 10.07.2008 securității și sănătății în muncă, M.O. al R.M., 2008, nr. 143-144, art.587
6. Legea nr. 756-XIV din 24.12.1999 asigurării pentru accidente de muncă și boli profesionale, M.O. al R.M., 2000, nr. 31-33, art.192.
7. Legea nr. 289-XV din 22.07.2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, M.O. al R.M., 2004, nr. 168-170, art.778
8. Hotărârea Guvernului nr. 95 din 05.02.2009 privind aprobarea unor acte normative privind implementarea Legii sănătății și securității în muncă nr. 186 din 10.07.2008, M.O. al R.M., 2009, nr. 34-36, art. 138.
9. Hotărârea Guvernului nr. 1361 din 22.12.2005 despre aprobarea Regulamentului privind modul de cercetarea accidentelor de muncă, M.O. al R.M., 2006, nr. 9-12, art. 51.
10. Hotărârea Guvernului nr. 1335 din 10.10.02 despre aprobarea Regulamentului cu privire la evaluarea condițiilor de muncă la locurile de muncă și modul de aplicare a listelor ramurale de

lucrărilor pentru care pot fi stabilite sporuri de compensare pentru munca prestată în condiții nefavorabile, M.O. al R.M., 2002, nr. 146-148, art. 1496.

11. Hotărârea Guvernului nr. 108 din 03.02.2005 privind aprobarea Regulamentului cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă și a prestațiilor de asigurări sociale, M.O. al R.M., 2005, nr. 24-25, art. 162
12. Hotărârea Guvernului nr. 1487 din 31.12.2004 cu privire la aprobarea Listei-tip a lucrărilor și locurilor de muncă cu condiții grele și deosebit de grele, vătămătoare și deosebit de vătămătoare pentru care salariaților li se stabilesc sporuri de compensare, M.O. al R.M., 2005, nr. 5-12, art. 45
13. Hotărârea Guvernului nr. 1335 din 10.10.02 despre aprobarea Regulamentului cu privire la evaluarea condițiilor de muncă la locurile de muncă și modul de aplicare a listelor ramurale de lucrări pentru care pot fi stabilite sporuri de compensare pentru munca prestată în condiții nefavorabile, M.O. al R.M., 2002, nr. 146-148, art. 1496.
14. Hotărârea Guvernului nr. 353 din 05.05.2010 cu privire la aprobarea cerințelor minime de securitate și sănătate la locul de muncă, M.O., al R.M., 2010, nr. 91-93, art. 525
15. Hotărârea Guvernului nr. 603 din 11.08.2011 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru folosirea de către lucrătorii echipamentului de muncă la locul de muncă, M.O., al R.M., 2011, nr. 135-138, art. 676
16. Convenția colectivă (nivel național) nr.2 din 09 iulie 2004, M.O. al R.M., 2004, nr.112-118, art. 968.

Monografii:

1. V. Alexandru, *Ergonomie. Elemente generale*, Editura LUX LIBRIS, Brașov, 1997.
2. Al. Darabont, Șt. Pece, *Protecția muncii (Manual pentru învățământ universitar)*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2003.
3. Al. Darabont, S. Nisipeanu, D. Darabont, *Auditul sănătății și securității muncii*, Editura AGIR, București, 2002.
4. G. Friptuleac, V. Meșina, *Sănătatea și factorii ocupaționali*, Editura Bon Offices, Chișinău, 2006.
5. T. Negru, C. Scorțescu, *Dreptul muncii. Manual*, Editura Labirint, Chișinău, 2010
6. S. Nisipeanu, R. Stepa, *Implementarea sistemului de management al calității*, Editura Libra, București, 2003.
7. Șt. Pece, A. Dăscălescu, *DEX dicționar explicativ în securitate și sănătate în Muncă*, Editura Genicod, București, 2001
8. V. Popa, O. Pană, *Dreptul muncii comparat*, Editura Lumina Lex, București, 2003.
9. N. Romandaș, E. Boișteanu, *Dreptul muncii. Curs universitar*, Editura Reclama, Chișinău, 2007.
10. I. Tr. Ștefănescu, *Dreptul muncii*, Editura Lumina Lex, București, 2011.

11. Э. А. Арустамов, *Охрана труда*: Справочник издательство – торговая корпорация “Дашков и К” 2008 Москва